

РЕШЕНИЕ

№ 27921

гр. София, 10.07.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 52 състав, в
публично заседание на 10.06.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Силвия Димитрова

при участието на секретаря Албена Илиева, като разгледа дело номер **1949**
по описа за **2026** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе
предвид следното:

Производството е по реда на Дял III, вр. чл. 19ж, ал.2 от
Административнопроцесуалния кодекс (АПК).

Образувано е на основание постъпила искова молба от МБАЛ „Сърце и Мозък“ ЕАД, [населено място] срещу Национална здравноосигурителна каса, с която са предявени обективно съединени искове за заплащане на следните суми: 4396001,28 евро за извършена и отчетена, но неплатена БМП за периода от 01.08.2025 г. до 31.12.2025 г. , съгласно Договор №151253 от 25.10.2023 г. и Договор №022103 от 24.10.2023 г. за оказване на болнична помощ по клинични пътеки и извършване на амбулаторни процедури и 58243,94 евро лихва за забава за периода от 01.01.2026 г. до датата на предявяване на исковите – 16.02.2026 г. Претендира се и законната лихва върху главницата от датата на предявяване на иска до окончателното изплащане. Като правно основание на исковите са посочени разпоредбите на чл.59, ал.1 ЗЗО, вр. чл.79, ал.1 ЗЗД, вр. чл.86 ЗЗД.

В исковата молба е посочено, че между ищеца и ответника са сключени два индивидуални договора: № 151253/25.10.2023 г. /за поделение на болницата в П./ и № 022103/24.10.2023 г. /за поделение на болницата в Б./ за оказване на болнична медицинска помощ по клинични пътеки, извършване на амбулаторни процедури и извършване на клинични процедури с НЗОК. В исковата молба са изложени твърдения за противоконституционност на лимитите. Твърди се, че НЗОК продължава да прилага месечни лимити за болнична медицинска помощ в противоречие с Решение № 6/2024 г. на Конституционния съд, с което подобни ограничения били обявени за противоконституционни. Предвид това счита, че е налице незаконосъобразен отказ за заплащане на извършена дейност от лечебното заведение. Поддържа се становище, че е налице нарушение на НРД 23–25. Сочи се, че превишаването на месечните стойности по Приложение № 2 към

договора не представлява основание за отказ от заплащане съгласно НРД 23–25. Според ищеца НЗОК и РЗОК не са приложили механизма за корекция на стойностите по чл. 4 ЗБНЗОК и чл. 371 НРД, въпреки отчетеното надвишаване на дейността, което представлявало административно бездействие. Твърди се, че НЗОК не е извършила задължителните тримесечни анализи и корекции на бюджета, предвидени в НРД и ЗБНЗОК, което е довело до натрупване на неплатена дейност. Поддържа се тезата, че индикативните стойности имат само технически характер и не могат да ограничават достъпа на пациента до лечение. Болницата е нормативно задължена да лекува всеки постъпил пациент, включително спешните случаи, независимо от лимити. Направено е позоваване на чл. 55, ал. 3 ЗЗО, според който НРД не може да установява ограничения в обема на дейностите. Отказът за заплащане на надлимитна дейност според ищеца, нарушава тази императивна норма. Сочи се, че липсата на средства не освобождава длъжника от отговорност и че НЗОК не може да прехвърля финансовата тежест върху изпълнителя на медицинска помощ. Претендира се присъждане на разноски.

Ответникът - Национална здравноосигурителна каса (НЗОК), чрез процесуалния си представител гл. юрисконсулт Л., моли исковата молба да бъде отхвърлена като неоснователна. В подадена Молба/отговор от 02.04.2026 г. исковата молба се оспорва като неоснователна и се представят доказателства, имащи отношение към претендираните от ищеца суми. Сочи се, че причина за незаплатената дейност е отчетен дейност над договорената месечна стойност и формирана отрицателна стойност по реда на Механизма. Издадени и постъпили в системата ПИС на НЗОК били електронни финансови документи /фактури/ само за стойността, която е заплатена. На следващо място е посочено, че за дейност м. ноември 2025 г. има удържана стойност в размер на 7745,76 лева, поради което стойността на посочената от ищеца сума е с по-нисък размер. В представени писмени бележки от 17.06.2026г., са изложени подробни съображения за неоснователността на предявените искове. Не се спори по отношение на факта, че медицинската дейност е реално извършена. Сочи се, че посоченото от жалбоподателя решение на Конституционния съд не отменя чл. 55а, ал. 1от ЗЗО, поради което за НЗОК продължава да е налице задължението да планира, договаря и закупува за здравноосигурителните лица медицинска помощ по чл. 55, ал. 2, т. 2 в рамките на обемите, договорени в националния рамков договор и в съответствие с бюджета на НЗОК за съответната година. Сочи се, че договорът сключен между НЗОК и ищеца в настоящото производство, ведно с всички сключени анекси към него, били в съответствие с императивните разпоредби на закона. Поддържа се становище, че сключен договор между ищеца и НЗОК е административен, поради което в него са определени точните стойности на закупуваната от НЗОК медицинска дейност, като НЗОК няма задължение да заплаща стойност на дейност, която е над определената такава в Приложение № 2 към договора. Посочва се, че правилата за възможностите за изменение на първоначално утвърдените стойности на лечебно заведение, като закупуване, прехвърляне и коригиране/компенсиране за 2025г. са били предвидени в Правилата за условията и реда за прилагане на чл. 4, ал. 1, ал. 2 и ал. 3 от ЗБНЗОК, съответно за 2025 г. Твърди се, че коригирането на месечните стойности е възможно само при писмено заявление за увеличаване размера на месечната стойност и то само за случаите на спешна диагностика и лечение. Според ответната страна претендираните суми от страна на ищеца са неоснователни предвид предмета на сключения договор между НЗОК и МБАЛ „Сърце и мозък“ ЕАД и нормативната уредба, като изпълнителят по договора няма ликвидни и изискуеми вземания срещу НЗОК. Счита, че поради неоснователност на главния иска от страна на ищеца, следва и неоснователността и на акцесорния иск – искът за заплащане на лихва за забава. На последно място е посочено, че в нормативната уредба не е предвиден срок за заплащане на така наречената надлимитна дейност. Въпреки това при превишение на предвидените в

индивидуалния договор месечни стойности, бюджетното финансиране и контрол на медицинската дейност се урежда в съответния годишен бюджетен закон. По тези съображения счита, че искове следва да бъдат отхвърлени. Претендира присъждане на юрисконсултско възнаграждение.

По делото са събрани приложени от страните писмени доказателства. Назначена е и е приета съдебно-икономическа експертиза, заключението по която не е оспорено от страните.

Административен съд София-град, в настоящия съдебен състав, след като обсъди доводите на страните и прецени приетите по делото писмени доказателства, приема за установено следното:

Страните не спорят от фактическа страна, че отчетената дейност (БМП) за периода от 01.08.2025г. до 31.12.2025г. е извършена от лечебното заведение.

На 25.10.2023 г. между НЗОК и МБАЛ „Сърце и Мозък“ ЕАД [населено място] е бил сключен индивидуален договор /ИД/ № 151253 за оказване на болнична помощ по клинични пътеки; извършване на амбулаторни процедури и извършване на клинични процедури с НЗОК, който урежда основните отношения между тях – оказване на болнична медицинска помощ за здравноосигурени лица. Неразделна част към ИД е Приложение № 2 „Стойности и обеми на медицински изделия в БМП и лекарствени продукти за лечение на злокачествени заболявания в условията на БМП“ част А и част Б. През 2025 г. са сключени следните допълнителни споразумения към ИД: Допълнително споразумение № 68 от 30.01.2025 г.; Допълнително споразумение № 69 от 04.02.2025 г.; Допълнително споразумение № 71 от 06.03.2025 г.; Допълнително споразумение № 75 от 02.04.2025 г.; Допълнително споразумение № 78 от 29.04.2025 г.; Допълнително споразумение № 79 от 08.05.2025 г.; Допълнително споразумение № 80 от 08.05.2025 г.; Допълнително споразумение № 82 от 16.05.2025 г.; Споразумение вх. № 143-18/16.05.2025 г.; Допълнително споразумение № 87 от 16.06.2025 г.; Допълнително споразумение № 90 от 03.07.2025 г.; Допълнително споразумение № 91 от 09.07.2025 г.; Допълнително споразумение № 94 от 05.08.2025 г.; Допълнително споразумение № 96 от 20.08.2025 г.; Допълнително споразумение № 99 от 02.09.2025 г.; Допълнително споразумение № 100 от 15.09.2025 г.; Допълнително споразумение № 103 от 30.09.2025 г.; Допълнително споразумение № 104 от 02.10.2025 г.; Допълнително споразумение № 108 от 04.11.2025 г.; Допълнително споразумение № 112 от 24.11.2025 г.; Допълнително споразумение № 115 от 02.12.2025 г.; Допълнително споразумение № 117 от 19.12.2025 г.

По преписката са представени счетоводни документи, включващи:

1.Фактура № [ЕГН] от 11.09.2025г. за периода от 01.08.2025 г. до 31.08.2025 г., тип дейност: 31-ЛЗБП: Дейност (КП, КПр, и АПр) – диагностика, лечения, оперативни интервенции и оперативни процедури на обща стойност 8 479 356.97 лв.;

2.Фактура № [ЕГН] от 10.10.2025 г. за периода от 01.09.2025 г. до 30.09.2025 г., тип дейност: 31-ЛЗБП: Дейност (КП, КПр, и АПр) – диагностика, лечения и оперативни процедури на обща стойност 8 289 323.70 лв.;

3.Фактура № [ЕГН] от 12.11.2025 г. за периода от 01.10.2025 г. до 31.10.2025 г., тип дейност: 31-ЛЗБП: Дейност (КП, КПр, и АПр) – диагностика, оперативни лечения и оперативни процедури на обща стойност 8 598 714.17 лв.;

4.Фактура № [ЕГН] от 08.12.2025 г. за периода от 01.11.2025 г. до 30.11.2025 г., тип дейност: 31-ЛЗБП: Дейност (КП, КПр, и АПр) – диагностика, лечения и оперативни процедури на обща стойност 8 492 490.42 лв.;

5.Фактура № [ЕГН] от 14.01.2026 г. за периода от 01.12.2025 г. до 31.12.2025 г., тип дейност: 31-ЛЗБП: Дейност (КП, КПр, и АПр) – диагностика, оперативни лечения и оперативни процедури на обща стойност 4 378 397.49 лв.;

-Дебитно известие № [ЕГН]/16.01.2026 към фактура № [ЕГН]/14.01.2026 г. за периода от 01.12.2025 г. до 31.12.2025 г., тип дейност: 31-ЛЗБП: Дейност (КП, КПр, и АПр) – диагностика и лечение на алергични и инфекциозно-алергични заболявания на дихателната система при лица под 18 години и сума за възстановяване по реда на Механизма за гарантиране на предвидимост и устойчивост на бюджета на НЗОК за здравноосигурителни плащания за БМП, съгласно НРД на обща стойност 46 082.73 лв.

Представени са и месечни справки спецификация на отхвърлени случаи по КП; КЛ.Пр.-суми, причини за МБЛА „Сърце и Мозък“ ЕАД, както следва:

- Справка № 368/11.09.2025г. за периода от 01.08.2025г. до 31.08.2025г.
- Справка № 381/11.09.2025г. за периода от 01.08.2025г. до 31.08.2025г.
- Справка № 368/10.10.2025г. за периода от 01.09.2025г. до 30.09.2025г.
- Справка № 381/10.10.2025г. за периода от 01.09.2025г. до 30.10.2025г.
- Справка № 381/12.11.2025г. за периода от 01.10.2025г.
- Справка № 368/08.12.2025г. за периода от 01.11.2025г. до 30.11.2025г.
- Справка № 381/08.12.2025г. за периода 01.11.2025г. до 30.11.2025г.
- Справка № 368/14.01.2026г. за периода 01.12.2025г. до 31.12.2025г.

На 24.10.2023 г. между НЗОК и МБАЛ „Сърце и Мозък“ ЕАД [населено място] е бил сключен индивидуален договор /ИД/ № 022103 за оказване на болнична помощ по клинични пътеки; извършване на амбулаторни процедури и извършване на клинични процедури с НЗОК, който урежда основните отношения между тях – оказване на болнична медицинска помощ за здравноосигурени лица. Неразделна част към ИД е Приложение № 2 „Стойности за заплащане през 2023 г. на обеми на дейностите в БМП, на медицинските изделия в БМП и на лекарствените продукти за лечение в условията на БМП, които НЗОК заплаща извън стойността на оказаните медицински продукти“ част А, както и Приложение № 1 „Списък на специалистите, работещи по КП/Апр/КПр Многопрофилна болница за активно лечение „Сърце и мозък“ ЕАД, [населено място]. Приложение № 1А „Списък на специализираните и лекари без специалност, работещи по КП/Апр/КПр и Приложение № 1Б „Лекари консултанти съгласно чл. 395 в лечебното заведение е [населено място]. Представен е и списък на наетите в МБАЛ „Сърце и Мозък“ ЕАД, [населено място] медицински сестри и медицински специалисти или помощник фармацевти. През 2025 г. са сключени следните допълнителни анекси към ИД: Анекс № 137/07.07.2025г.; Анекс №153/11.09.2025г.; Анекс № 162/02.10.2025г.; Анекс № 165/10.10.2025г.; Анекс № 177/13.11.2025г.; Анекс № 181/24.11.2025г.; Анекс № 187/05.12.2025г.; Анекс № 192/19.12.2025г.; Анекс № 198/16.01.2026г. и Анекс № 203/04.02.2026г.

Представени са електронни фактури за дейност м. август, септември, октомври и ноември за 2025г. /л.229-236/.

Представени са и месечни справки спецификация на отхвърлени случаи по КП; КЛ.Пр.-суми, причини за МБАЛ „Сърце и Мозък“ ЕАД, както следва:

- Справка № 413/10.09.2025 г. за периода от 01.08.2025 г. до 31.08.2025 г.
- Справка № 368/10.09.2025 г. за периода от 01.08.2025 г. до 31.08.2025 г.
- Справка № 413/08.10.2025 г. за периода от 01.09.2025 г. до 30.09.2025 г.
- Справка № 368/08.10.2025 г. за периода от 01.09.2025 г. до 30.09.2025 г.
- Справка № 413/13.11.2025 г. за периода от 01.10.2025 г. до 31.10.2025 г.
- Справка № 368/13.11.2025 г. за периода от 01.10.2025 г. до 31.10.2025 г.
- Справка № 381/13.11.2025 г. за периода 01.10.2025 г. до 31.10.2025 г.
- Справка № 381/05.12.2025 г. за периода 01.11.2025 г. до 30.11.2025 г.
- Справка № 368/05.12.2025 г. за периода 01.11.2025 г. до 30.11.2025 г.

- Справка № 413/05.12.2025 г. за периода 01.11.2025 г. до 30.11.2025 г.
- Справка № 92/06.03.2026 г. за периода 01.08.2025 г. до 09.02.2026 г.
- Справка № 92/06.03.2026 г. за периода 01.09.2025 г. до 30.09.2025 г.
- Справка № 93/06.03.2026 г. за периода 01.10.2025 г. до 31.10.2025 г.
- Справка № 368/05.12.2025 г. за периода 01.11.2025 г. до 30.11.2025 г.
- Справка № 92/06.03.2026 г. за периода 01.10.2025 г.
- Справка № 93/06.03.2026 г. за периода 01.11.2025 г. до 30.11.2025 г.
- Справка № 92/06.03.2026 г. за периода 01.11.2025 г. до 30.11.2025 г.

Съгласно чл.1 ал.1 от ИД №151253/25.10.2023 г. и ИД № 0222103/24.10.2023 г. Изпълнителят - МБАЛ „Сърце и Мозък“ ЕАД се задължава да оказва на здравноосигурени лица медицинска помощ по клинични пътеки /КП/, амбулаторни процедури /АПр/ и клинични процедури /КПр/, чиято стойност е предварително определена и разписана в раздел V „Цени, условия и срокове за отчитане и заплащане“ от договора. На основание чл.52, ал.1 Изпълнителят ежедневно подава файлове по електронен път в утвърдени от НЗОК формати оказаната за денонощия дейност, включена в предмета на договора. Съгласно ал.10 ежедневно подадената по електронен път информация се обработва в информационната система на НЗОК. След окончателната обработка за календарен месец в срок до 15,00 ч. на седмия работен ден, следващ отчетния месец, РЗОК изпраща по електронен път на Изпълнителя месечно известие, съдържащо одобрената и отхвърлената от заплащане дейност, лекарствени продукти и/или медицински изделия, заплащани от НЗОК извън стойността на КП/АПр/КПр и съответните основания за отхвърляне. Плащанията на Изпълнителя се извършват чрез РЗОК до 25-то число на месеца, следващ отчетния /чл.65 от ИД/.

Съгласно чл.55, ал.1 възложителят заплаща договорената и извършената дейност на Изпълнителя след представяне на следните отчетни документи:

1. Електронни финансови-отчетни документи (за дейността);
2. За приложените лекарствени продукти по чл.45, ал.2, 3, 4, и 5 - отделни електронни финансово-отчетни документи;
3. За медицинските изделия: екземпляр на „Формуляр за вложени медицински изделия, стойността на които се заплаща от НЗОК извън цената на КП/АПр/КПр“ по Приложение №2 от НРД за медицинските дейности за 2023-2025 г. - отделни електронни финансово-отчетни документи.

По делото е назначена и приета съдебно-счетоводна експертиза от вещото лице С. Г. Д.-К.. Според заключението на вещото лице, след преглед на доказателствата, приложени към съдебната преписка и извършена проверка в счетоводството на ищеца /вкл. всички фактури, касаещи период 01.12.2025 г.-31.12.2025 г., проверка на движение по банковата сметка на МБАЛ „Сърце и Мозък“ ЕАД и извършена проверка на съставените счетоводни записвания по счетоводна сметка 411003 РЗОК П. и РЗОК Б. и по счетоводна сметка 503000 на ищеца/ е установено, че Дебитно известие № 1167/16.01.2026 г. /л.382 от делото/ е на обща стойност 46580.81 евро, която сума включва: Сума за възстановяване по реда на Механизма за гарантиране на предвидимост и устойчивост на бюджета на НЗОК здравноосигурителните плащания за БМП съгласно НРД 46082,73 евро и диагностика и лечение на алергични и инфекциозно-алергични заболявания на дихателната система при лица под 18 г. 498.08 евро. В изготвената таблица на л. 2/3 от експертизата на ред е посочен само ред 1 от дебитното известие на стойност 46082,73евро с левова равностойност 90129.99 лева. Съгласно проверените данни по банковата сметка на МБАЛ „Сърце и Мозък“ ЕАД е установено, че са постъпили суми както следва: за периода 01.08.2025 г. до 31.12.2025 г. от РЗОК П. – сума в размер на 67 357 703.00лв., а от РЗОК Б. – сума в размер на

45 094 752.73лв. Посочено е, че банковите преводи не съвпадат изцяло със стойността на издадените фактури, като причината за това е прихващане на дебитни и кредитни известия и наложени санкции, както и това, че един банков превод са плащани няколко фактури /вкл. дебитни и кредитни известия/, които не са ограничени само до основната дейност.

Съгласно заключението на експертизата, стойността на реализираната от ищеца болнична медицинска дейност за периода 01.08.2025 г. – 31.12.2025 г. съгласно сключения Договор №151253/25.10.2023 г. и Договор №022103/24.10.2023 г. с НЗОК е както следва:

-За МБАЛ „Сърце и Мозък“ – П., общата стойност на извършените дейности от лечебното заведение за периода от 01.08.2025 г. до 31.12.2025 г. е в размер на 49567496,94 лв. Стойността на приетите за заплащане дейности от РЗОК -П. за посочения период е в размер на 42513416,41 лв., като е посочено, че тази сума е сбор от крайните стойности по издадените фактури за всеки отделен период и е формирана като разлика между стойността на извършените и отчетени дейности и стойността на неприетите дейности в размер общо на 7054080,53 лв.

-За МБАЛ „Сърце и Мозък“ - Б., общата стойност на извършените дейности от лечебното заведение за периода от 01.08.2025 г. до 31.12.2025 г. е в размер на 40472688,29 лв. Стойността на приетите за заплащане дейности от РЗОК Б. за посочения период е в размер на 38928937,63 лв., като е посочено, че тази сума е сбор от крайните стойности по издадените фактури за всеки отделен период и е формирана като разлика между стойността на извършените и отчетени дейности и стойността на неприетите дейности в размер на 1543750,6 лв.

Платените суми на МБАЛ "Сърце и Мозък" – П. от РЗОК за извършените дейности за всеки един от месеците август-декември 2025 г. вкл. е:

- 01.08.2025г.-31.08.2025 г. - 8,479,356.97 лева;
- 01.09.2025г.-30.09.2025 г. - 8,289,323.70 лева;
- 01.10.2025г.-31.10.2025 г. - 8,598,714.17 лева;
- 01.11.2025г.-30.11.2025 г. - 8,492,490.42 лева;
- 01.12.2025г.-31.12.2025 г. - 8,653,531.15 лева или в общ размер на 42,513,416.41 лева.

Платените суми на МБАЛ "Сърце и Мозък" – Б. от РЗОК за извършените дейности за всеки един от месеците август-декември 2025г. вкл. е:

- 01.08.2025 г.-31.08.2025 г. - 7,838,318.13 лева;
- 01.09.2025 г.-30.09.2025 г. - 7,810,319.84 лева;
- 01.10.2025 г.-31.10.2025 г. - 7,804,846.44 лева;
- 01.11.2025 г.-30.11.2025 г. - 7,857,312.72 лева;
- 01.12.2025 г.-31.12.2025 г. - 7,618,140.50 лева или в общ размер на 38,928,937.63 лева.

Според заключението на вещото лице неизплатената сума на ищеца от РЗОК за извършената дейност за всеки един от месеците август-декември 2025 г. вкл. е:

На МБАЛ "Сърце и Мозък" – П. както следва:

- август 2025 г. - 793,667.91 лв./ 405,795.96 евро;
- септември 2025 г. - 889,985.31 лв./ 455,042.26 евро;
- октомври 2025 г. - 1,777,345.70 лв./ 908,742.43 евро;
- ноември 2025 г. - 1,966,723.40 лв./ 1,005,569.75 евро;
- декември 2025 г. - 1,626,358.21 лв./ 831,543.75 евро или общо 7,054,080.53 лв./ 3,606,694.10 евро.

На МБАЛ "Сърце и Мозък" – Б. както следва:

- август 2025 г. - 549,628.34лв./ 281,020.51 евро;
- септември 2025г . - 22,134.19лв./ 11,317.03 евро;
- октомври 2025 г. - 810,877.15лв./ 414,594.90 евро;
- ноември 2025 г. - 161,110.98 лв./ 82,374.74 евро;
- декември 2025 г. - 0.00 лв./ 0.00 евро или общо 1,543,750.66лв./ 789,307.18 евро.

По отношение на въпроса дали дейността на ищеца за исковия период е надлежно фактурирана и отчетена към ответника, в представеното заключение е изложено, че извършените дейности от МБАЛ „СЪРЦЕ И МОЗЪК“ ЕАД в [населено място] и [населено място] през периода 01.08.2025 г.-31.12.2025 г. са отчетени съгласно сключените Договор №151253/25.10.2023 г. и Договор №022103/24.10.2023 г. с НЗОК. Реално отчетените дейности са надлежно фактурирани. Посочено е, че всички издадени фактури съдържат необходимите реквизити съгласно изискванията на Закона за счетоводството и Закона за данък върху добавената стойност.

При така установената фактическа обстановка съдът прави следните правни изводи:

Предявените искове са с правно основание чл.128, ал.1, т.3 от АПК, вр. с чл.19ж, ал.1 от АПК, доколкото се претендира плащане по сключени индивидуални договори на изпълнител на БМП, както и законна лихва за забава. Съгласно чл.128, ал.1, т.3 от АПК, на административните съдилища са подведомствени всички дела по искания за изпълнение на административен договор, доколкото не е предвидено друго в специален закон. В специалния закон – Закона за здравното осигуряване /ЗЗО/, не е предвидена подобна хипотеза. Съгласно чл.80 от ЗЗО споровете по изпълнение на договорите между НЗОК, РЗОК и изпълнителите на медицинска помощ се решават по съдебен ред, ако не се стигне до съгласие чрез арбитраж. Цитираната разпоредба се отнася за всякакво неизпълнение на договорите, извън актовете по санкциониране. Разпоредбата на чл.19ж АПК предвижда реда за оспорване на административния договор, която следва да намери приложение и в случая.

Предвид изложеното, настоящият съдебен състав приема, че е сезиран с искане за осъждане на ответника за заплащане на сума, представляваща неизпълнение на договорно задължение за заплащане на извършена от ищеца медицинска дейност за болнична помощ на здравноосигурени лица.

Исковите са предявени от надлежна страна против юридическото лице, страна по сключения договор за оказване на болнична помощ по клинични пътеки и извършване на амбулаторни процедури. Следователно са допустими.

В настоящото производство се претендира заплащане на суми, неизплатени на ищеца вследствие неизпълнение от страна на ответника НЗОК на сключените между страните индивидуални договори за оказване на болнична помощ по клинични пътеки и извършване на амбулаторни процедури и на клинични процедури с НЗОК, който уреждат основните отношения между тях – оказване на болнична медицинска помощ за здравноосигурени лица. Изплащането на извършената и отчетена медицинска помощ е уредено в Раздел V от договора, във връзка с което се претендира общо сумата от 4396001,28 евро, дължима за извършената и отчетена медицинска помощ, оказана над утвърдените стойности по Приложение № 2.

Съгласно чл.69, ал.1 от индивидуалния договор, в случай, че възложителят не заплати на изпълнителя извършената и отчетена дейност по КП/АПр/КПр в сроковете, определени в НРД за МД за 2023 – 2025 г. и договорите, възложителят дължи на

изпълнителя законна лихва за забава за просроченото време. Тази лихва с исковата молба е претендирана в размер на 58243,94 евро.

Безспорно е установено от доказателствата по делото и от изготвената съдебно-икономическа експертиза, че медицинските дейности са изпълнени от ЛЗ, както и че болницата, както в [населено място], така и в [населено място] е реализирала надлимитна дейност по предоставяне на болнична помощ по КП, КПр. и АПр., като са установени следните надвишения, посочени с отрицателен знак в месечните известия, които са останали неразплатени на МБАЛ „Сърце и Мозък“ ЕАД, както следва:

За МБАЛ „Сърце и Мозък“ ЕАД – П.:

- месеца август 2025 г. - 405,795.96 евро;
- месеца септември 2025 г. - 455,042.26 евро;
- месеца октомври 2025 г. - 908,742.43 евро;
- месеца ноември 2025 г. - 1,005,569.75 евро;
- месеца декември 2025 г. - 831,543.75 евро.

На МБАЛ "Сърце и Мозък" – Б. както следва:

- месеца август 2025 г. - 281,020.51 евро;
- месеца септември 2025 г. - 11,317.03 евро;
- месеца октомври 2025 г. - 414,594.90 евро;
- месеца ноември 2025 г. - 82,374.74 евро;
- месеца декември 2025 г. - 0.00 лв./ 0.00 евро.

Тук следва да се отбележи, че при изчислението на главница за поделение на болницата в П. за неплатени суми за извършена дейност, вещото лице е допуснало грешка в общия размер от 0,01 цент, като вместо посочената от него главница в размер на 3,606,694.10 евро правилната такава е 3,606,694.11 евро.

В настоящия случай се касае за претенция за заплащане на надлимитна дейност, предвид факта, че отчетената извършена БМП за периода 01.08.2025г. до 31.12.2025г. е над предвидените в Приложение № 2 стойности за всеки един от месеците, освен за месеца декември 2025г. в МБАЛ "Сърце и Мозък" – Б..

Съгласно разпоредбата на чл.55а, ал. 1 от ЗЗО НЗОК планира, договаря и закупува за здравноосигурените лица медицинска помощ по чл.55, ал.2, т.2 в рамките на обемите, договорени в националните рамкови договори и в съответствие с бюджета на НЗОК за съответната година. Съгласно ал. 2 на същата разпоредба, НЗОК не заплаща за оказана от лечебните заведения медицинска и дентална помощ в нарушение на посочените в техните договори по чл.59, ал.1 обеми и стойности.

С Решение № 6 от 11 април 2024 г. по конституционно дело № 15/ 2023 г. на Конституционния съд на Република България е обявена за противоконституционна разпоредбата на чл. 55а, ал. 2 от Закона за здравното осигуряване /обн. ДВ. бр.36 от 23 април 2024 г./. Прието е, че НЗОК трябва да планира колкото е възможно по-добре и по-целесъобразно средствата за финансиране на медицинската помощ и тяхното подходящо разпределение. При всякакъв вид планиране би трябвало да има елемент на гъвкавост и възможност за адаптиране на плана към реални, макар и непредвидени ситуации. От това следва, че сумите, над определените предварително лимити, са дължими на болничното заведение, ако са изпълнени съответните предпоставки за това. Към Решение №6 от 11 април 2024 г. по конституционно дело №15 от 2023 г. на Конституционния съд на Република България не са изложени мотиви, относими към изискуемостта на вземането на изпълнителите на медицинска помощ по сключените

договори с НЗОК, възможността за прихващане на две насрещни изискуеми задължения, едното от които е вземане на изпълнител на медицинска помощ и периода, в който следва да бъдат заплатени дължимите от НЗОК суми за извършени и отчетени от изпълнителите надлимитни дейности.

С влизане в сила на Решението на КС и отмяната като противоконституционна на забраната за заплащане на надлимитна дейност, безспорно е решен въпросът за дължимостта на реално извършената и отчетена дейност от изпълнителите на болнична помощ.

В мотивите на Решение № 6 от 11. 04. 2024 г. по к.д. № 15/ 2023 г. на КС е посочено, че „Заложената в тази норма абсолютна забрана води точно в обратната посока и в нарушение на изискването на правовата държава за яснота и вътрешна съгласуваност на действащата нормативна уредба има потенциал да създаде проблеми в тълкуването относно приложимостта на предвидени в Националния рамков договор механизми за допълнително разрешение за извършване на дейности, чиито стойности ще са над определения в индивидуалния договор максимум. Също така абсолютната забрана чрез нормата би довела и до противозаконност на други актове, издавани от органи на НЗОК или на изпълнителната власт, съдържащи финансово-правни механизми за балансиране на правата и на законните интереси на пациентите и лечебните заведения, от една страна, и с възможностите на държавата, от друга." Така съдът изрично е обсъдил въпроса за съответствието на подзаконовата регламентация като приема, че наличието на забрана за плащане на надлимитната дейност трябва да бъде отменена като противоконституционна, с мотива, че действието и издаването на подзаконови актове, които развиват тази регламентация и конкретно на "механизми" за заплащане на тази дейност означава противозаконност на тези подзаконови актове.

В Решението на Конституционния съд са изложени мотиви, че противоконституционен е целият Механизъм за гарантиране предвидимост и устойчивост на бюджета на НЗОК за здравноосигурителни плащания за болнична медицинска помощ по ЗБНЗОК за съответната календарна година /Механизма/, подробно регламентиран в чл. 410 от НРД 2023-2025г. и към който препращат Правила за условията и реда за прилагане на чл. 4, ал. 1, ал. 2 и ал. 3 от ЗБНЗОК 2024 г. Това е така защото Механизмът съществува, за да доразвие на подзаконово ниво именно ограничаването на заплащането в рамките на предварително определените от НЗОК месечни стойности в Приложение № 2.

С Определение № 9630/30.08.2024 г. по адм. д. № 8096/ 2024 г. на ВАС /в сила от 13.09.2024 г./ е спряно действието на всички текстове на подзаконово ниво, които регламентират Механизма по чл. 410 от НРД 2023-2025г. и наличието на ограничение на месечни стойности в Приложение № 2 към индивидуалните договори. С Решение №5125/19.05.2025 г., постановено по административно дело № 6887/2024 г. на ВАС са отменени разпоредбите на чл.394; чл. 409, ал. 4, т. 2 и 3, и двете в частта "закупувани само в рамките на месечните стойности по приложение № 2 към договорите на изпълнителите на БМП" и чл.409, ал.8 от Националния рамков договор № РД-НС-01-2 от 1.09.2023г. за медицинските дейности между Националната здравноосигурителна каса и Българския лекарски съюз за 2023 – 2025 г., като с Решение №2696/11.03.2026 г., по адм. д. №8434/2025 г., постановено по касационното обжалване на същото е отменен и чл. 409, ал.10 от Национален рамков договор за медицинските дейности между Национална здравноосигурителна каса и Български лекарски съюз за 2023 - 2025 г.

Във връзка с изложеното са неприложими клаузите на индивидуалния договор, които

препращат към прилагане на Механизма по чл. 410 от НРД 2023-2025 г.

Не следва да се прилагат и Правила за условията и реда за прилагане на чл. 4, ал. 1, ал. 2 и ал. 3 от ЗБНЗОК 2024г. /л.129 и сл.Правилата/ в частта, касаеща ограничаване на заплащането на изпълнителите на болнична помощ в рамките на месечните стойности и да бъде сключвано като част от съдържанието на индивидуалните договори Приложение № 2.

В разпоредбата на чл. 8, ал. 1 от Правилата е посочено, че Директорите на РЗОК закупуват от изпълнителите на БМП здравни дейности от пакета по чл. 2, ал. 1 от ЗЗО, следвайки реда и условията по глава III „Условия и ред и ред за закупуване от изпълнителите на болнична медицинска помощ на здравни дейности от пакета по чл. 2, ал. 1 от ЗЗО". Съгласно глава III, чл. 11, ал. 1 от Правилата „Директорът на РЗОК закупува от изпълнителите на БМП дейности при прилагане на договорения в чл. 410 от НРД за 2023 - 2025 г. Механизъм за гарантиране предвидимост и устойчивост на бюджета на НЗОК за здравноосигурителни плащания за болнична медицинска помощ по ЗБНЗОК за 2024 г. /Механизма/." След като действието на механизма е спряно, то разпоредбата също няма правно приложение, защото нормата е препращаща.

Решение №1/08.01.2025г. по т. д. № 1522/2023г., Т. К., II Т. О, ВКС дава отговор на въпроса за началния момент, от който НЗОК изпада в забава за заплащане на възнаграждение за извършената и отчетена от изпълнителя на медицинска помощ дейност - над определените с договора лимити. Следва да се отбележи, че касационното обжалване е допуснато именно във връзка с Решение № 6/11. 04. 2024 г., постановено по к.д. № 15/2023г. на КС и отмяната на забраната за плащане на надлимитна дейност.

В решението се посочва, че „при съобразяване на принципните съображения, изложени в това решение на Конституционния съд на Република България, съдът приема, че НЗОК е длъжна да заплати всяка надлежно оказана, отчетена и приета медицинска помощ, включена на основание чл. 45, ал. 2 от ЗЗО във вр. с чл. 45, ал. 1 от ЗЗО в основния пакет здравни дейности, който следва да бъде гарантиран от бюджета на НЗОК, като по този начин ще бъде обезпечена възможността за достъпна медицинска помощ на всеки един здравноосигурен гражданин, каквато е една от нормативните цели - арг. чл. 4. ал. 1 от ЗЗО, предписващ, че задължителното здравно осигуряване гарантира свободен достъп на осигурените лица до медицинска помощ чрез определен по вид, обхват и обем пакет от здравни дейности, както и свободен избор на изпълнител, сключил договор с районна здравноосигурителна каса. В този смисъл, недопустимо - материалноправния смисъл на това понятие, е да се установяват конкретни лимити /обеми/ на медицински дейности за конкретни изпълнители на медицинска помощ, каквито са били уговорени в процесните индивидуални договори."

По отношение на изискуемостта и съответно изчисляването на мораторната лихва изводът на съда е, че когато в индивидуалния договор е уговорен срок за изпълнение на насрещното парично задължение, при изтичането на този срок настъпва не само неговата изискуемост /с аргумент от обратното основание от чл. 69, ал. 1 от ЗЗД/, но и длъжникът изпада в забава /арг. чл. 84, ал. 1, изр. 1 от ЗЗД/, като от този момент се поражда акцесорното задължение за заплащане на обезщетение за причинените на изпълнителя имуществени вреди, поради неточно изпълнение във времево отношение на правното задължение за заплащане на уговореното парично възнаграждение." Длъжникът НЗОК е изпаднал в забава при изтичане на тридесетия ден, респ. двадесет и петия ден след месеца, следващ отчетния.

В този смисъл и преди Решението на КС, ВАС е излагал мотиви в практиката си, че при фиксирана дата за плащане /след 25-то число на месеца, следващ отчетния/ и съобразно регламентиране на същото правило в НРД, мораторната лихва е дължима и се начислява от съответния месец, в който е настъпила изискуемостта /в този см. - Решение № 7970/18.07.2023 по адм. д. № 4043/2023 г. на ВАС/.

По изложените съображения исковата претенция следва да бъде уважена в претендираните размери по отделните периоди. Основателността на главните икове обуславя и основателност на акцесорните претенции за заплащане на лихви върху главниците на осъществената и отчетена БМП. Върху определената като главница сума се дължи законната лихва от деня, в който вземането за обезщетение за вреди става изискуемо. Размерът на лихвите може да бъде изчислен без да са необходими специални знания, с помощта на лихвения калкулатор в интернет сайта на НАП. Основателността на главния иск води до основателност и на акцесорния за присъждане на законната лихва, считано от датата на предявяване на исковата молба – 16.02.2026 г. до окончателното изплащане на сумата.

Предвид това ответникът НЗОК следва да бъде осъден да заплати на МБАЛ „Сърце и Мозък“ ЕАД следните суми:

Главница в размер на 4 396 001,28 евро, представляваща оказана, но незаплатена стойност на медицинската помощ по КП, АПр и КПр за периода 01.08.2025г – 31.12.2025г., ведно с мораторна лихва върху главницата за периода 01.01.2026 г. до 16.02.2026 г. в размер на 58243.94 евро, заедно със законната лихва върху неплатената главница, считано от подаване на исковата молба до окончателното ѝ изплащане. Следва да се посочи, че точната цифра 58 243,94 евро посочена в исковата молба съответства на ефективна ставка 10,1484% при 47 дни/360 дни, което на практика е същата ставка 10,15% за сумата от 4 396 001,29 евро, вероятно изчислена чрез онлайн калкулатор /например калкулатор на НАП или Правко/, който прилага дневна лихва с леко различно вътрешно закръгляне. Съответно посочената от ищеца цифра е вярна и съответства на 47 дни на забава /01.01.2026г.-16.02.2026г. вкл./ при ставка приблизително 10,15%.

От тях за МБАЛ „Сърце и Мозък“ ЕАД поделение П. сумите са както следва:

- главница в размер на 405795,96 евро, представляваща оказана, но незаплатена стойност на медицинска помощ по КП, АПр и КПр за м. август 2025 г., ведно с мораторна лихва върху главницата за периода 01.01.2026 г. до 16.02.2026 г. в размер на 5376,51 евро, заедно със законната лихва върху неплатената главница, считано от подаване на исковата молба до окончателното ѝ изплащане;

- главница в размер на 455042,26 евро, представляваща оказана, но незаплатена стойност на медицинската помощ по КП. АПр и КПр за м. септември 2025г., ведно с мораторна лихва върху главницата за периода 01.01.2026 г. до 16.02.2026 г. в размер на 6028,99 евро, заедно със законната лихва върху неплатената главница, считано от подаване на исковата молба до окончателното ѝ изплащане;

- главница в размер на 908742,43 евро, представляваща оказана, но незаплатена стойност на медицинската помощ по КП, АПр и КПр за м. октомври 2025г., ведно с мораторна лихва върху главницата за периода 01.01.2026 г. до 16.02.2026 г. в размер на 12040,2 евро, заедно със законната лихва върху неплатената главница, считано от подаване на исковата молба до окончателното ѝ изплащане;

- главница в размер на 1 005 569,71 евро, представляваща оказана, но незаплатена

стойност на медицинската помощ по КП, АПр и КПр за м. ноември 2025г., ведно с мораторна лихва върху главницата за периода 01.01.2026 г. до 16.02.2026 г. в размер на 13323,09 евро, заедно със законната лихва върху неплатената главница, считано от подаване на исковата молба до окончателното ѝ изплащане;

- главница в размер на 831 543,75 евро, представляваща оказана, но незаплатена стойност на медицинската помощ по КП, АПр и КПр за м. декември 2025 г.; ведно с мораторна лихва върху главницата за периода 01.01.2026 г. до 16.02.2026 г. в размер на 11017,37 евро, заедно със законната лихва върху неплатената главница, считано от подаване на исковата молба до окончателното ѝ изплащане.

За МБАЛ „Сърце и Мозък“ ЕАД поделение Б. сумите са както следва:

- главница в размер на 281 020,51 евро, представляваща оказана, но незаплатена стойност на медицинската помощ по КП, АПр и КПр за м. август 2025 г.; ведно с мораторна лихва върху главницата за периода 01.01.2026 г. до 16.02.2026 г. в размер на 3723,33 евро, заедно със законната лихва върху неплатената главница, считано от подаване на исковата молба до окончателното ѝ изплащане.

- главница в размер на 11 317,03 евро, представляваща оказана, но незаплатена стойност на медицинската помощ по КП, АПр и КПр за м. септември 2025 г.; ведно с мораторна лихва върху главницата за периода 01.01.2026 г. до 16.02.2026 г. в размер на 149,94 евро, заедно със законната лихва върху неплатената главница, считано от подаване на исковата молба до окончателното ѝ изплащане.

- главница в размер на 414 594,90 евро, представляваща оказана, но незаплатена стойност на медицинската помощ по КП, АПр и КПр за м. октомври 2025 г.; ведно с мораторна лихва върху главницата за периода 01.01.2026 г. до 16.02.2026 г. в размер на 5493,09 евро, заедно със законната лихва върху неплатената главница, считано от подаване на исковата молба до окончателното ѝ изплащане.

- главница в размер на 82 374,74 евро, представляваща оказана, но незаплатена стойност на медицинската помощ по КП, АПр и КПр за м. ноември 2025 г.; ведно с мораторна лихва върху главницата за периода 01.01.2026 г. до 16.02.2026 г. в размер на 1091,41 евро, заедно със законната лихва върху неплатената главница, считано от подаване на исковата молба до окончателното ѝ изплащане.

При този изход на спора основателно се явява искането на процесуалния представител на ищеца за присъждане на разноски. От доказателствата по делото се установява, че направените от него разноски възлизат на 50 /петдесет/ лева-държавна такса, както и сумата от 500 /петстотин/ евро, представляваща депозит за ССЕ и двете доказано платени. С решението разноски не се възлагат по отношение на адвокатското възнаграждение, тъй като до приключване на устните състезания пред АССГ не са представени доказателства за договорено и заплатено възнаграждение за защитата, осъществена от адвокат. Съгласно чл.3-5 от Закона за въвеждане на еврото в Република България (ЗВЕРБ), Решение (ЕС) 2025/1407 на Съвета от 8 юли 2025 г. относно приемането на еврото от България, считано от 1 януари 2026 г. и Регламент (ЕС) 2025/1409 на Съвета от 8 юли 2025 г. за изменение на Регламент (ЕО) № 2866/98 по отношение на валутния курс към еврото за България, към настоящия момент официална парична единица е еврото, равностойно на 1,95583 български лева. Поради това, сумата на разноските следва да се превалутира по правилата на чл.12-13 от ЗВЕРБ и съответно възлиза в общ размер на 525,56 евро.

Водим от гореизложеното и на основание чл.172, ал.2 АПК Административен съд –

София-град, Второ отделение, 52 състав

Р Е Ш И :

ОСЪЖДА Националната здравноосигурителна каса да заплати на МБАЛ „Сърце и Мозък“ ЕАД следните суми:

Главница в общ размер на 4 396 001,28 евро, представляваща стойността на оказана, но незаплатена медицинската помощ по КП, АПр и КПр за периода 01.08.2025 г – 31.12.2025 г. съгласно Договор №151253 от 25.10.2023 г. и Договор №022103 от 24.10.2023 г. за оказване на болнична помощ по клинични пътеки и извършване на амбулаторни процедури; мораторна лихва върху главницата за периода 01.01.2026 г. до 16.02.2026 г. в общ размер на 58243,94 евро, заедно със законната лихва върху главница, считано от подаване на исковата молба на 16.02.2026 г. до окончателното ѝ изплащане.

ОСЪЖДА Национална здравноосигурителна каса да заплати на МБАЛ „Сърце и Мозък“ ЕАД, [населено място] сумата от 525,56 евро, представляваща направените по делото разноси.

Решението подлежи на обжалване пред ВАС в 14-дневен срок от уведомяване на страните, на които на основание чл.138, ал.3 АПК да се изпрати препис от същото.

СЪДИЯ: